

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 228.044 van 10 juli 2014
in de zaak A. 208.913/VII-38.823.**

In zake : de NV van publiek recht NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER
BELGISCHE SPOORWEGEN (NMBS)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Peter Flamey en Gregory Verhelst
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Jan Van Rijswijcklaan 16
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Steve Ronse en Gilles Dewulf
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
President Kennedypark 6, bus 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 24 mei 2013, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 25 maart 2013 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Antwerpen van 20 september 2012, houdende de weigering om aan de NV van publiek recht Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (hierna : NMBS) de milieuvergunning te verlenen voor het verder exploiteren en veranderen door wijziging en uitbreiding van een centrale werkplaats, gelegen aan de Leuvensesteenweg 30 te Mechelen, ongegrond wordt verklaard en de beroepen beslissing wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 mei 2014.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jo Van Lommel, die loco advocaten Peter Flamey en Gregory Verhelst verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Thomas Quintens, die loco advocaten Steve Ronse en Gilles Dewulf verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoekende partij exploiteert een centrale werkplaats aan de Leuvensesteenweg te Mechelen. Meer in het bijzonder staat zij ter plaatse in voor het langetermijnonderhoud van het reizigersmaterieel van de spoorwegen en van

de corresponderende herstelbare wisselstukken. Tevens is er sprake van een bevoorradings- en onderhoudsfunctie van typische spoorwegartikelen. De exploitatie gebeurt op grond van een basisvergunning van 3 juni 1992.

3.2. Op 12 april 2012 dient de verzoekende partij een milieuvergunningsaanvraag in voor de verdere exploitatie van de inrichting na verandering door wijziging en uitbreiding.

3.3. De deputatie van de provincie Antwerpen weigert op 20 september 2012 de gevraagde vergunning, onder meer omdat geen milieueffectenrapport (hierna : MER) is opgemaakt, noch ontheffing is verleend van deze verplichting.

3.4. Tegen deze beslissing stelt de verzoekende partij administratief beroep in bij de Vlaamse minister van Leefmilieu.

3.5. Op 28 januari 2013 vraagt de verzoekende partij ontheffing van de MER-plicht.

3.6. Nadat in het kader van de beroepsprocedure de vereiste adviezen zijn ingewonnen, verklaart de bevoegde Vlaamse minister op 25 maart 2013 het beroep ongegrond en bevestigt zij de in eerste aanleg genomen beslissing van de deputatie van de provincie Antwerpen.

Dit is het thans bestreden besluit, dat als volgt is gemotiveerd :

"(...)

Overwegende dat het beroep ingediend door de exploitant betrekking heeft op de weigering van de vergunning voor het verder exploiteren en veranderen van een centrale werkplaats van de NMBS voor onderhoud en herstellingen van de treintoestellen voor reizigers, omwille van het niet beschikken over een MER of een ontheffing hiervan;

Overwegende dat de activiteiten ter plaatse bestaan uit 2 hoofdactiviteiten:

- revisies en modernisering van reizigersmaterieel;
- onderhoud van herstelbare wisselstukken;

- remonderdelen, klima en schokdempers van al het spoorwegmaterieel;
- tractiemotoren, elektronica en wielstellen van reizigersmaterieel;

Overwegende dat de aanvraag niet valt onder het toepassingsgebied van de Omzendbrief van 22 juli 2011 LNE 2011/1-milieueffectbeoordeling en vergunningverlening voor bepaalde projecten ten gevolge van het arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011 (C-435/09, Europese Commissie tegen België); dat deze omzendbrief het juridisch kader van de milieueffectbeoordeling en vergunningsverlening beschrijft en verduidelijkt voor bepaalde projecten ten gevolge van voormeld arrest, zijnde projecten die onder de omvang- of capaciteitsdrempels vallen voor sommige categorieën vermeld op de lijst van bijlage II bij het MER-besluit van 10 december 2004 welke fundamenteel weinig verschilt van de lijst van categorieën van projecten die opgenomen is als bijlage II bij de Richtlijn 2011/927/EU (codificatie van Richtlijn 85/337/EEG); dat deze omzendbrief bestemd is voor de diensten van de Vlaamse overheid en de provincie- en gemeentebesturen; dat deze omzendbrief de richtsnoer vermeld om na te gaan of een project tot het toepassingsgebied van deze omzendbrief behoort; dat bij deze richtsnoer eerst de stappen herhaald worden voor projecten die genoemd zijn in bijlage I en bijlage II van het MER-besluit van 10 maart 2004; dat met andere woorden deze bijlagen onverminderd gehanteerd moeten worden door de diensten van de Vlaamse Overheid;

Overwegende dat moet gesteld worden dat het Hof van Justitie België enkel in gebreke wou stellen omdat de omzetting van de desbetreffende richtlijn in het MER-besluit van 2004 niet even ver ging dan de richtlijn; dat met andere woorden er ten opzichte van het MER-besluit van 2004 er enkel stappen moeten ondernomen worden zodat er verder gegaan wordt in de milieueffectenbeoordeling dan tot nu toe het geval was in Vlaanderen;

Overwegende dat bijlage II bij het MER-besluit van 10 december 2004 een lijst van categorieën bevat van projecten waarvoor overeenkomstig hoofdstuk III van titel IV van het decreet van het Vlaamse Parlement van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) al dan niet een milieueffectrapport moet worden opgesteld op grond van een beslissing, geval per geval, van de dienst Milieueffectenrapportage (MER) van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie; dat dergelijke projecten niet mogen vergund worden zonder dat voorafgaandelijk onderzocht is, met toetsing aan de relevante criteria van bijlage II bij het DABM, of een milieueffectrapport moet worden opgemaakt; dat de activiteit van de centrale werkplaats van de NMBS valt onder categorie 4, i) 'Inrichtingen voor het vervaardigen van spoorwegmaterieel met een oppervlakte van 1 ha of meer, of het herstellen ervan met een oppervlakte van 5 ha of meer' van het MER-besluit van 10 december 2004, aangezien de herstelwerkzaamheden een oppervlakte van meer dan 5 ha innemen;

Overwegende dat het klopt dat bijlage II bij de Richtlijn 2011/927/EU onder categorie 4, i) enkel spreekt over 'Spoorwegmaterieelfabrieken'; dat Vlaanderen voor deze categorie geopteerd heeft voor een uitbreiding en dus een verstrenging ten opzichte van de Richtlijn;

Overwegende dat artikel 4.3.3,§2, van het DABM vermeldt dat ingeval een

project-m.e.r.-screeningsnota moet opgesteld worden, de overheid die beslist over de ontvankelijkheid en volledigheid van de vergunningsaanvraag, een beslissing neemt of er een project-MER moet worden opgesteld; dat het hier echter niet om een categorie van activiteit handelt dat een project-m.e.r.-screeningsnota moet opmaken, maar een categorie van activiteit dat een MER moet opmaken of een ontheffing moet aanvragen bij de dienst MER;

Overwegende dat uit het subadvies van de dienst MER van 4 december 2012 blijkt dat er reeds overleg heeft plaatsgevonden tussen deze dienst en de NMBS en dat er overeengekomen werd dat de centrale werkplaats van de NMBS te Mechelen m.e.r.-plichtig is volgens bijlage II, categorie 4, i) 'Inrichtingen voor het vervaardigen van spoorwegmaterieel met een oppervlakte van 1 ha of meer, of het herstellen ervan met een oppervlakte van 5 ha of meer' van het MER-besluit van 10 december 2004; dat deze bijlage II een lijst van projecten bevat die een project-MER moeten opmaken of waarvoor een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de m.e.r.-plicht kan ingediend worden; dat op 11 januari 2013 een overleg plaatsvond tussen de MER-dienst en de NMBS aangaande de ontheffingsnota die zal worden ingediend; dat er aanpassingen moesten doorgevoerd worden, en er volgens de exploitant op korte termijn een officiële indiening van het ontheffingsdossier zal plaatsvinden;

Overwegende dat daarna de beslissing nog moet vallen door de dienst MER of er al dan niet een MER moet opgemaakt worden; dat overeenkomstig het artikel 4.3.3, §6, van het DABM er uiterlijk binnen een termijn van zestig dagen na ontvangst van het verzoek een beslissing moet genomen worden; dat overeenkomstig artikel 4.3.3, §8, van het DABM de definitieve beslissing dienaangaande door de initiatiefnemer bij de vergunningsaanvraag moet gevoegd worden; dat met andere woorden desbetreffende beslissing niet tijdens de vergunningsprocedure kan toegevoegd worden aan de vergunningsaanvraag en de huidige vergunningsaanvraag om deze reden moet geweigerd worden;

Overwegende dat artikel 4.3.2, §2, van het DABM bovendien stelt dat de verplichting tot het opstellen van een project-MER of het opstellen van een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting ook geldt indien wegens het verstrijken van de lopende vergunning van het project een nieuwe vergunning moet worden aangevraagd; dat de vergunning voor de centrale werkplaats verstreken is op 14 december 2012;

(...)"

3.7. Op 8 april 2013 verleent de dienst Milieueffectrapportagebeheer de formele ontheffing van de MER-plicht voor de betrokken inrichting en dit voor een termijn van vier jaar.

3.8. Op 22 april 2013 dient de verzoekende partij een nieuwe milieuvergunningsaanvraag in voor het verder exploiteren, na verandering door wijziging en uitbreiding, van de betrokken inrichting.

3.9. Bij besluit van 12 juli 2013 verleent de deputatie van de provincie Antwerpen de gevraagde vergunning.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

Ambtshalve exceptie

4. Overeenkomstig artikel 19, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, kunnen de annulatieberoepen voor de afdeling bestuursrechtspraak worden gebracht door elke partij welke doet blijken van een benadeling of van een belang. De verzoekende partij moet doen blijken van het rechtens vereiste, rechtstreeks, persoonlijk, zeker en actueel belang bij de gevraagde vernietiging.

Het belang als ontvankelijkheidsvoorwaarde verbiedt beroepen die een zuiver symbolische vernietiging beogen of die enkel strekken tot het vernietigen in het belang van de wet, zonder dat de verzoekende partij enig voordeel, hoe miniem ook, kan halen uit die nietigverklaring.

5. Uit de samenvatting van de feitelijke gegevens van de zaak blijkt dat de verzoekende partij op 12 juli 2013 een milieuvergunning heeft verkregen op grond waarvan zij haar inrichting, gelegen aan de Leuvensesteenweg te Mechelen, verder kan exploiteren en veranderen. In haar laatste memorie bevestigt de verzoekende partij dat voornoemde vergunning inmiddels definitief is geworden. Wanneer de exploitant genoegdoening verkrijgt door het verlenen van de beoogde vergunning ingevolge een nieuwe aanvraag, gaat zijn belang bij het bestrijden van de beslissing waarbij een vroegere aanvraag werd geweigerd in beginsel verloren.

De omstandigheid, zoals aangehaald in de laatste memorie van de verzoekende partij, dat zij principieel betwist dat de kwestieuze inrichting MER-plichtig is en zij de nieuwe vergunningsaanvraag heeft ingediend "onder alle voorbehoud omtrent deze principiële vraag", neemt niet weg dat zij op 8 april 2013 een ontheffing heeft verkregen voor het opstellen van een MER en dat op grond van die ontheffingsbeslissing de beoogde milieuvergunning werd verleend. Bijgevolg kan de nietigverklaring van de thans bestreden beslissing haar geen praktisch voordeel meer opleveren.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van tien juli tweeduizend veertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	waarnemend kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Eric Brewaeys